

Nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giao nhận hàng rời tại cảng biển

■ **KS. PHẠM THANH NHÀN**

Cảng Công-ten-nơ Quốc tế Cái Lân

■ **TS. NGUYỄN XUÂN LONG**

Trường Đại học Hàng hải Việt Nam

TÓM TẮT: Giao nhận hàng hóa dạng rời là tác nghiệp khó trong khai thác cảng biển. Hàng rời có những đặc tính hao hụt tự nhiên riêng, tiềm ẩn nguy cơ cao về mất mát, thiếu hụt hàng hóa xuất phát từ những nguyên nhân vô tình hay chủ ý của con người. Nghiên cứu, tìm hiểu các vấn đề tồn đọng, nhận định các rủi ro trong giao nhận hàng rời tại cảng biển, từ đó đưa ra các giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý hoạt động giao nhận hàng rời tại cảng biển là cần thiết và có ý nghĩa thực tiễn cũng như khoa học.

TỪ KHÓA: Hàng rời, giao nhận hàng rời.

ABSTRACT: Bulk cargo delivery is such a tough activity in seaport operation. Bulk cargo has typical characteristics of natural loss, potentially high risk of cargo loss or shortage resulting from intentional or unintentional human causes. Researching and understanding the backlog, identifying risks in bulk cargo delivery at seaports in order to offer solutions to improve the efficiency of this operation is extremely necessary and meaningful in both practical as well as scientific.

KEYWORDS: Bulk cargo, bulk cargo delivery.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Không giống như việc giao nhận hàng container - nơi mà mọi thứ đã được quy chuẩn hóa trên phạm vi toàn cầu, giao nhận hàng hóa dạng rời luôn là tác nghiệp khó trong khai thác cảng biển, không chỉ bởi đặc tính hao hụt tự nhiên của mỗi loại hàng, mà còn luôn tiềm ẩn những nguy cơ cao về những mất mát, thiếu hụt hàng hóa xuất phát từ những nguyên nhân vô tình hay chủ ý của con người. Quản lý tốt công tác giao nhận hàng sẽ giúp giảm thiểu tối đa những sai sót cũng như những tiêu cực có thể xảy ra [3].

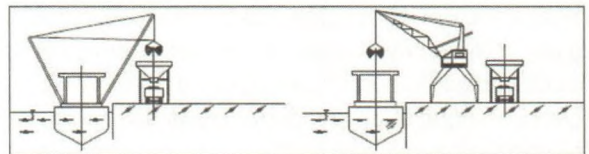
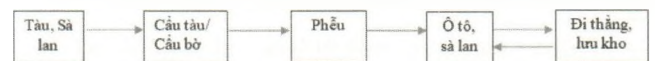
Về vĩ mô, sự tối ưu trong giao nhận hàng hóa giúp nâng cao uy tín của cảng biển Việt Nam trong mắt đối tác nước ngoài, khẳng định vị thế của cảng biển Việt Nam, là điểm đến uy tín trên bản đồ hàng hải quốc tế.

Do đó, nghiên cứu về giải pháp nâng cao hiệu quả quản

lý hoạt động giao nhận hàng rời tại cảng biển là cần thiết và mang ý nghĩa thực tiễn cao đối với hoạt động khai thác tại cảng biển, nhằm đề xuất một số giải pháp tăng cường hiệu quả quản lý trong hoạt động giao nhận hàng rời.

2. QUY TRÌNH GIAO NHẬN HÀNG RỜI CƠ BẢN TẠI CẢNG BIỂN (HÀNG HÓA NHẬP KHẨU)

2.1. Sơ đồ quy trình xếp, dỡ, giao nhận hàng rời [1]



2.2. Các vấn đề tồn đọng và rủi ro trong giao nhận hàng rời nhập khẩu tại cảng

* *Vấn đề đối với khách hàng:*

- Chủ hàng/đơn vị ủy thác/đơn vị vận tải phải bố trí đại diện thường trực tại cảng, lái xe phải đến trực tiếp cảng để túc trực, nhận phiếu vào cảng.

- Luôn có độ trễ trong việc truy vấn thông tin làm hàng tại cảng. Khách hàng phải chờ báo cáo kết ca của cảng mới có thông tin khai thác trong ca.

- Đối với khách hàng, họ luôn mong muốn nắm được thông tin xếp dỡ hàng hóa nhanh nhất, chính xác nhất, đầy đủ nhất để từ đó thuận tiện cho công tác bố trí phương tiện vận tải, bố trí nhân lực tại nhà máy. Trong các trường hợp cần thông tin gấp, khách hàng buộc phải gọi điện tới cảng để hỏi, cảng cũng không thể ngay lập tức phản hồi do cần phải kiểm tra, tập hợp số liệu.

* *Vấn đề đối với cảng:*

- Phiếu giao nhận hàng bằng giấy dễ dàng bị làm giả dẫn tới nguy cơ mất mát hàng hóa, tỷ lệ hao hụt hàng hóa cao.

- Cảng không thể nâng cao năng suất khai thác khi quy trình giao nhận chưa được tối ưu.

- Với năng suất khai thác trung bình của các cảng từ 10 - 14.000 tấn/ngày, thậm chí có những ngày cảng khai thác với năng suất trên 20.000 tấn/ngày, số lượng phương tiện vận tải tới nhận hàng lên tới 300 - 500 lượt mỗi ngày. Đây

là một trong những khó khăn, thách thức rất lớn cho công tác quản lý giao nhận, đồng thời dễ xảy ra tình trạng ách tắc tại khu vực cổng cảng, đường dẫn tới cảng.

- Đối với nội bộ cảng, thông tin số liệu khai thác cũng phải chờ đợi và tập hợp báo cáo từ các bộ phận hiện trường gây khó khăn cho công tác ra quyết định tức thời.

3. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIAO NHẬN HÀNG RỜI

3.1. Giải pháp về nhân sự

Để có thể nâng cao công tác quản lý hoạt động giao nhận hàng rời nói riêng và công tác giao nhận trong khai thác cảng biển nói chung, rất cần tập trung vào công tác đào tạo nguồn nhân lực.

Người lao động ở tất cả các vị trí cần được đào tạo để nhận thức được vai trò của khách hàng, phải lấy khách hàng làm trung tâm, tất cả những hành động chúng ta làm, phục vụ khách hàng đều sẽ đem lại những lợi ích không chỉ cho doanh nghiệp mà cho chính cá nhân người lao động, loại bỏ những thái độ làm việc chưa đúng, bài xích những ý định gian lận trong giao nhận hàng hóa tại cảng [2].

Sử dụng các trang thiết bị hiện đại và áp dụng công nghệ thông tin vào quá trình giao nhận, khai thác hàng hóa ngày càng đòi hỏi lao động có trình độ cao. Người lao động cần thường xuyên được cử đi đào tạo, hoặc đào tạo nội bộ để vận hành thành thạo các trang thiết bị mới, hiện đại, các công nghệ quản lý mới trong quá trình giao nhận. Chỉ có đào tạo chuyên sâu và thường xuyên, nâng cao tay nghề của cán bộ, công nhân viên mới có thể giảm thiểu tối đa các sai sót có thể xảy ra trong quá trình vận hành. Có như vậy, năng suất làm hàng mới có thể tăng cao, an toàn lao động mới có thể được đảm bảo.

3.2. Giải pháp về hạ tầng, trang thiết bị

Hạ tầng đầy đủ và các trang thiết bị hiện đại sẽ là công cụ hỗ trợ đắc lực để phục vụ tốt cho công tác giao nhận hàng hóa. Đầu tư, nâng cấp hạ tầng tốt, trang thiết bị tốt sẽ giúp nâng cao năng suất làm hàng, giảm thiểu tối đa rủi ro hàng hóa trong quá trình xếp dỡ, an toàn cho hàng hóa khi xảy ra các sự kiện thời tiết bất lợi...

Khi áp dụng công nghệ 4.0 vào quản lý, với những dữ liệu giao nhận quan trọng, cảng sẽ cần sự quan tâm về tính bảo mật, an toàn an ninh mạng, tốc độ xử lý thông tin của hệ thống, tránh tối đa tình trạng hacker đánh cắp thông tin hay nghẽn mạng trong quá trình khai thác. Đầu tư nâng cao hạ tầng máy chủ, server là điều quan trọng, là nền tảng để cảng có thể tiếp tục số hóa các tác nghiệp giao nhận tại cảng.

3.3. Giải pháp về ứng dụng công nghệ thông tin

Trong thế giới hiện đại ngày nay, công nghệ 4.0 là cuộc cách mạng được áp dụng ở hầu hết các lĩnh vực đời sống, giao nhận hàng hóa cũng không là ngoại lệ. Áp dụng công nghệ thông tin vào công tác quản lý giao nhận hàng hóa sẽ giúp giảm thiểu giấy tờ, giảm thiểu tác động của con người vào quá trình làm hàng, từ đó giải quyết được các vấn đề còn tồn đọng của quy trình giao nhận.

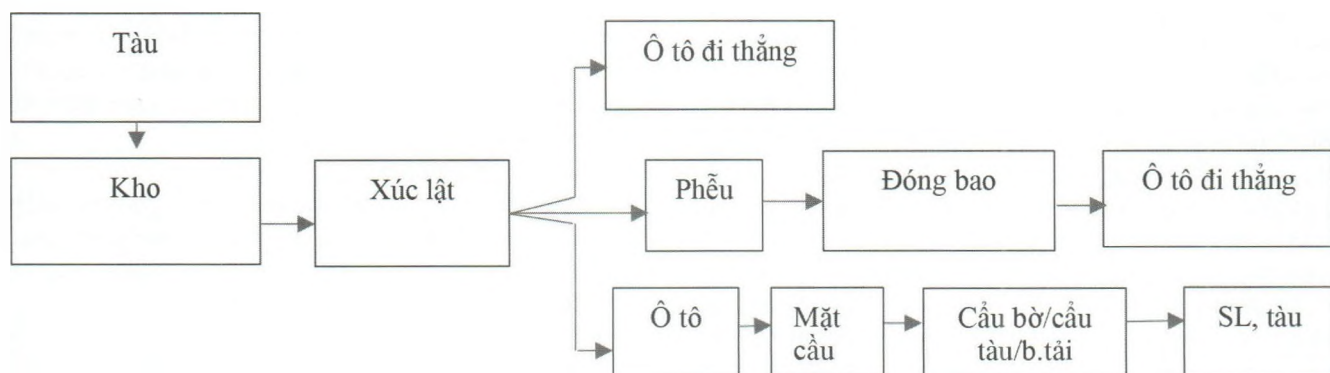
Xây dựng phương án số hóa toàn bộ quá trình giao nhận hàng rời tại cảng sẽ là hướng đi đem lại lợi ích toàn diện cho hoạt động giao nhận hàng hóa tại cảng:

- Giúp tăng năng suất làm hàng do tối ưu hóa được quy trình giao nhận;
- Giảm thiểu sự can thiệp của con người vào quy trình giao nhận, từ đó giảm nguy cơ gây sai sót, nhầm lẫn hoặc gian lận trong quá trình giao nhận hàng.

Tuy nhiên, khi áp dụng công nghệ hiện đại vào quản lý, các vấn đề mà nhà khai thác cảng cần chú trọng quan tâm:

- Tập trung vào hoàn thiện khả năng bảo mật của hệ thống. Sử dụng "Hacker mũ trắng" là một trong những giải pháp được đề xuất nhằm tìm ra những lỗ hổng của hệ thống, từ đó gia cố lớp an ninh, ngăn chặn khả năng đột nhập hệ thống để đánh cắp thông tin hoặc phục vụ cho mục đích đánh cắp hàng hóa. Vấn đề an ninh mạng, bảo mật là tối quan trọng trong điều kiện áp dụng công nghệ thông tin vào quá trình giao nhận. Hệ thống không được bảo mật tốt sẽ dẫn đến nguy cơ bị hacker đánh cắp thông tin hoặc can thiệp hệ thống nhằm hỗ trợ cho các hành vi đánh cắp, gian lận hàng hóa. Hoặc hệ thống khi bị hack sẽ làm ách tắc tiến độ giải phóng tàu, ảnh hưởng tới năng suất giải phóng hàng tại cảng.

- Số hóa quy trình giao nhận hàng hóa xuất/nhập kho:



Hình 3.1: Quy trình giao nhận hàng hóa từ kho lên phương tiện chủ hàng

Giao nhận hàng hóa tại kho cũng là một trong những tác nghiệp quan trọng trong chuỗi giao nhận hàng rời tại cảng. Số hóa tác nghiệp này với sự hỗ trợ của các thiết bị ngoại vi như cảm biến, hồng ngoại, AFID..., tự động hóa hoàn toàn quy trình này sẽ giúp loại bỏ hoàn toàn khả năng sai sót và gian lận trong quá trình giao nhận hàng tại kho. Toàn bộ các thông tin khai thác đã được xử lý trước đó trên hệ thống (loại hàng/chủ hàng/lượng hàng/vị trí lưu hàng/thời gian lấy hàng/phương tiện giao nhận hàng/người nhận hàng...) và được tích hợp vào thẻ nhận hàng thông minh giao cho lái xe khi tới kho giao/nhận hàng. Con người hoàn toàn không thể can thiệp vào toàn bộ chu trình giao nhận này. Tất cả các thao tác của nhân viên kế hoạch trên hệ thống đều được hệ thống ghi nhận lại, thuận lợi cho công tác truy xét trách nhiệm sau này.

BỘ PHẬN KẾ HOẠCH

- > Nhận kế hoạch xuất/ nhập kho từ khách hàng
- > Thực hiện thao tác lập kế hoạch trên phần mềm
- > Từ đó, thông tin về xe lấy hàng, chủ hàng, loại hàng, lượng hàng, các yêu cầu khác... sẽ được truyền tới các bộ phận hiện trường

- > Kiểm tra BKS xe lấy hàng và bì xe, đảm bảo đúng với danh sách trên Kế hoạch
- > Quét "Thẻ lấy hàng" và đưa cho lái xe, xác nhận xe đã vào khu vực quản lý của kho (tương tự tại các hầm gửi xe)
- > Lái xe đặt thẻ lên Kính chắn gió



TRAM CÂN

- > Lái xe đưa xe lên bàn cân
- > Nhân viên nhà cân thực hiện cân vào

Phần mềm chỉ cho phép nhân viên trạm cân thao tác khi xe đã đậu đúng vị trí theo cảm biến. Hệ thống tự động chụp ảnh các góc xe trên bàn cân



KHO HÀNG

- > Tại cửa kho, cảm biến tự động nhận diện, phát cảnh báo nếu xe vào sai kho, đồng thời tự động đếm số lượt xe vào kho
- > Lái thiết bị căn cứ kế hoạch trên màn hình để làm việc. Xác nhận trên thiết bị sau khi hoàn thành công việc.

CHỐT BẢO VỆ

Lái xe trả lại "Thẻ lấy hàng" cho bảo vệ. Bảo vệ quét thẻ, xác nhận xe rời kho

Hình 3.2: Mô hình đề xuất công nghệ hóa tác nghiệp giao nhận hàng hóa tại kho hàng

4. KẾT LUẬN

Trên cơ sở các phân tích trên, có thể thấy những vấn đề, khó khăn gặp phải trong quá trình giao nhận hàng hóa tại cảng, qua đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giao nhận hàng rời tại cảng biển. Thực tế cho thấy, để nâng cao hiệu quả công tác quản lý giao nhận hàng rời tại cảng, có các nhóm giải pháp chính bao gồm: nhân lực, hạ tầng, trang thiết bị và ứng dụng công nghệ thông tin. Trong đó, giải pháp quan trọng nhất là nhóm giải pháp về ứng dụng công nghệ thông tin. Ứng dụng công nghệ thông tin là chìa khóa thành công trong thế giới hiện đại ngày nay.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Quy trình xếp dỡ, giao nhận hàng rời - Cảng công ten nơ Quốc tế Cái Lân (CICT).
- [2]. Dry bulk/Quantity measurements & Other Challenges - Jorge Pecci, SafeWaters Underwriting Managers.
- [3]. S. Vasantha, Challenges of Handling Bulk Cargoes at Discharging Port, Vels Institute of Science Technology & Advanced Studies (VISTAS).

Ngày nhận bài: 20/5/2022

Ngày chấp nhận đăng: 15/6/2022

Người phản biện: PGS. TS. Nguyễn Kim Phương
TS. Lương Tú Nam